

GD ontwikkelt manier om chronische enteritis bij leghennen te meten

Nieuwe CE-score zegt meer

Drs. Naomi de Bruijn, pluiveedierenarts en drs. Margriet Brus, redacteur

Sinds 2004 zijn er in de Nederlandse legsector steeds meer gezondheids- en productieproblemen door chronische darmontsteking (of chronische enteritis: CE). Om de mate van CE bij leghennen goed te kunnen meten, ontwikkelde de GD een nieuw systeem.

CE score	Omschrijving
0	Gezonde darm
1	Geringe darmontsteking
2	Darmontsteking
3	Darmontsteking met plaatselijk verval door <i>Clostridium perfringens</i>
4	Geringe of beginnende chronische darmontsteking
5	Chronische darmontsteking

De huidige uitslagen van histologisch darmonderzoek waren vaak lastig te begrijpen. Dat is nu veranderd: de status van de darmgezondheid wordt voortaan als een score uitgedrukt. Als u weet hoe uw dieren scoren op darmgezondheid, weet u ook wat u moet doen om de gezondheid te verbeteren. Aan de CE-score kan namelijk een algemeen advies gekoppeld worden.

CE-score uitgelegd

Als u bij de GD onderzoek naar chronische darmontsteking laat doen, ontvangt u een score tussen de 0 en 5. Hieronder een korte uitleg van deze score:

Score 1 en 2: geringe darmontsteking en darmontsteking

Deze scores komen erg vaak voor, met name in de periode kort na opzet in de legstal. In principe is er niets verontrustends aan de hand, maar u moet wel goed in de gaten houden of uw kippen geen klinische verschijnselen krijgen. Op het moment dat er een daling van de voeropname, een stagnatie of daling van de productie of een stagnatie in groei opgemerkt wordt, dient u maatregelen te nemen die de vertering optimaliseren en te zorgen voor voldoende opname van voedingsstoffen. Over het algemeen zal bij score 2 iets sneller reden voor ingrijpen bestaan dan bij score 1.

Score 3: darmontsteking met plaatselijk verval door *Clostridium perfringens*

Deze score houdt in dat er plaatselijk in de darm heftige darmschade aanwezig is in de vorm van kleine vervalhaardjes, meestal veroorzaakt door *Clostridium perfringens*. Op het moment dat de dieren herstellen van deze darmschade, is er een reële kans op ontwikkeling van chronische darmontsteking. Middelen met bacteriëremmende of antibacteriële werking en de toediening van bijvoorbeeld maagkiesel en ruwvezel voor een betere vertering hebben in dit stadium een gunstig effect.

Score 4: geringe chronische darmontsteking

Deze score geeft aan dat minimaal een week geleden de darm door 'iets' is geprikkeld. Dit kan een infectie met een virus, bacterie of parasiet zijn, waarbij stress ook een belangrijke rol kan spelen. Op het moment van onderzoek maken de dieren een herstelfase door of zijn ze een chronische darmontsteking aan het ontwikkelen. Scoren uw dieren een 4, dan is het dus onzeker welke kant het opgaat met de gezondheid. U dient de dieren in dat geval zeker zes weken te

**BEVLOGEN
PLUIMVEEHOUDERS
DOEN ZAKEN MET
BRAMECO•ZON**

Met een uitstekend netwerk en interessante mogelijkheden is Brameco•Zon een gedreven partner voor bevlogen pluimveehouders. 🐔

Zullen we daar eens een ei over leggen?

Brameco•Zon
v o e d e r s

COÖPERATIE BRAMECO•ZON U.A.
POSTBUS 8510, 5605 KM EINDHOVEN
TELEFOON 040 - 23 80 777
KIJK OOK OP: WWW.BRAMECO-ZON.NL

Samen bouwen aan uw toekomst!

ondersteunen. Dit kunt u doen door de vertering te verbeteren, voldoende voedingsstoffen (ook vitamines en mineralen) toe te dienen en door de darmpathogenen en ontstekingsreactie te sturen (ontstekingsremming). Als het gemiddelde hengewicht toeneemt en de productiedaling afgeremd wordt, dan zijn dit tekenen dat de gekozen koppelstrategie effect heeft. Pas na meerdere weken neemt het legpercentage weer toe.

Score 5: chronische darmontsteking.

Gelukkig komt deze score nog zelden voor. Als maatregelen gelden de onder score 4 aangegeven aandachtspunten, maar dan langdurig en mogelijk zelfs de rest van de ronde toe te passen. De nadruk ligt vooral op ondersteuning en bijsturing. Een antibacteriële therapie heeft in dit stadium vaak een teleurstellend effect.

De genoemde maatregelen zijn natuurlijk gebaseerd op algemene adviezen. In de praktijk is elk koppel uniek; bijsturing blijft altijd maatwerk. Overleg daarbij altijd met uw dierenarts, voerleverancier, hennensleverancier; de GD is uiteraard beschikbaar voor aanvullende advisering.

Wilt u meer weten over de nieuwe CE-score? Kijk dan op www.gddeventer.com of bel met 0900-1770.

Kippen insturen voor CE-onderzoek

Let bij het insturen van kippen op de volgende punten:

- Wilt u alleen een CE-score laten bepalen? Download op www.gddeventer.com > GD Pluimvee > Formulieren het inzendformulier voor de CE-score. Vul de gegevens op het formulier in en stuur dit formulier met de kippen mee. Een CE-score kost € 98,57 (excl. btw).
- Wilt u een complete sectie en aanvullende CE-score, gebruik dan het sectieformulier en geef daarop in woorden aan "Sectie + CE-score". U krijgt dan een normale sectieuitslag incl. vervolgonderzoek en een aanvullende CE-score. De kosten hiervoor zijn: € 163,87 (excl. btw).
- Stuur kippen in die een representatief beeld van het hele koppel geven. Dus niet de beste maar ook niet de slechtste kippen.
- Stuur voor een betrouwbare indruk het liefst vijf hennen uit het koppel op. Let op: voor de CE-score heeft het insturen van dode hennen geen zin!
- Zorg ervoor dat de kippen onderweg niet te veel stress hebben door niet te veel hennen in een voldoende ruime en geventileerde doos te vervoeren. Hittestress kan de uitkomst van het onderzoek namelijk beïnvloeden. Ook een lange periode zonder voer en/of drinken kan de uitslag beïnvloeden.
- Een goed moment voor het doen van CE-onderzoek is bij het overplaatsen en twee weken daarna. Zo kunt u controleren of de opstartperiode goed verloopt of dat u nog dingen kunt verbeteren.
- Om de vinger aan de pols te houden, is het raadzaam dit onderzoek enkele keren te herhalen.